

**UCHWAŁA NR XXXV/768/13
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 27 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2012 roku „Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015”.

Na podstawie art. 18 ust 1 w związku z art. 7 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. nr 142 poz 1591 z późn. zm.), art.12 pkt 4 w związku z art. 4 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. nr 142 poz. 1592 z późn. zm.), w wykonaniu uchwały nr XIII/222/11 z dnia 5 września 2011 roku w sprawie przyjęcia Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2012 roku „Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Jerzy Forajter

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/768/13
Rady Miasta Katowice
z dnia 27 marca 2013 r.

KATOWICE
dla odmiany

S P R A W O Z D A N I E

**Z REALIZACJI W 2012 ROKU
STRATEGII MIASTA KATOWICE WYNIKAJĄCEJ Z NARODOWEGO
PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2011-2015**

Uchwała Rady Miasta Katowice nr XIII/222/11 z dnia 5 września 2011 roku w sprawie przyjęcia Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) wprowadza do realizacji " Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego", wskazując, że prowadzenie zadań w nim określonych należy do zadań własnych powiatu.

Zatem miasto Katowice, jako gmina i miasto na prawach powiatu jest zobowiązane do realizacji zadań określonych w " Strategii", szczególnie poprzez:

- promowanie zdrowia psychicznego,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym.

Zgodnie z ww. ustawą w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Realizowane programy wynikające z Narodowego Programu Ochrony zdrowia Psychicznego w mieście Katowice

1. Program promocji zdrowia psychicznego.

Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cele szczegółowe:

- upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadziła działania związane z procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego.

Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Katowicach pełnił dyżury w każdy wtorek i czwartek w godzinach od 16.00 do 19.00 w Katowicach przy ulicy Macieja 10.

W tych godzinach mieszkańcy Katowic mogli uzyskać bezpłatne porady w zakresie:

- procedury skierowania osoby na leczenie odwykowe
- miejsc pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom na terenie miasta Katowice
- radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, w tym w szczególności z przemocą w rodzinie

Ponadto Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego udzielał rodzinom, w których występują problemy alkoholowe bezpłatnej, szeroko rozumianej pomocy psychospołecznej. Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2012 roku Komisja rozpatrzyła 188 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

- na pierwsze spotkanie zgłosiło się 75 osób,
- na kolejnych spotkaniach odnotowano 266 obecności, a w 187 przypadkach przedłożono zaświadczenia z placówek leczenia odwykowego,
- do Sądu Rejonowego skierowano 79 wniosków o zastosowanie zobowiązania do leczenia odwykowego,
- zaproszono 149 członków rodzin, z których na spotkanie z komisją zgłosiło się 91 osób,
- ilość osób, które przyszły na spotkanie bez wcześniejszego umówienia: 83,
- łącznie w trakcie całego roku zanotowano 523 obecności osób korzystających z pomocy Zespołu ds. Leczenia Odwykowego.

Edukacja zdrowotna oraz promocja zdrowego stylu życia realizowane były w mieście Katowice w 2012 roku m.in. poprzez:

Autorski program profilaktyki antytytoniowej „Kiszone ogórki” - na terenie katowickich szkół gimnazjalnych w terminie od 15.03.2012 r. do 27.06.2012 r. realizowany był program edukacji zdrowotnej uczniów I klas szkół gimnazjalnych na temat profilaktyki nikotynizmu - Autorski Program Profilaktyki Antytytoniowej pn. „Kiszone ogórki”. Celem programu było zmniejszenie palenia papierosów przez młodzież szkolną. Realizatorem programu była „Pro-Vita” Pracownia Psychoedukacji i Profilaktyki z siedzibą w Gliwicach. Przeprowadzono 60 edycji 3-godzinnych spotkań poświęconych ww. tematowi w **21** katowickich szkołach gimnazjalnych. Łącznie w programie wzięło udział **1 593** uczniów katowickich gimnazjów.

Program realizowany był w oparciu o nowoczesne metody aktywizacji grupy, uczył zasad asertywności i skutecznych zasad „odmawiania palenia”. Prowadzący zajęcia posługiwali się takimi metodami dydaktycznymi jak: praca w małych grupach, tworzenie prac plastycznych przedstawiających osoby uzależnione oraz omawianie ich na forum, demontaż stereotypów związanych z uzależnieniem, scenki aktywizujące wszystkich uczestników, mini wykład na temat korzyści z niepalenia. Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczyli w programie. W wyniku ewaluacji końcowej stwierdzono, że dla 69 % uczniów udział w zajęciach może pomóc w podjęciu decyzji o nie paleniu, 66 % uczniów zadeklarowało podjęcie postanowienia o niepaleniu. Z realizatorem zawarto umowę na kwotę **22 500 zł**, która została wykonana w całości.

Program zajęć warsztatowych pn.: „Profilaktyka zaburzeń depresyjnych” - w okresie od 10.10.2012 r. do 5.12.2012 r. w 15 klasach 4 katowickich gimnazjów przeprowadzono pilotażowy program zajęć warsztatowych pn.: „Profilaktyka zaburzeń depresyjnych”, skierowany do uczniów klas III. Realizatorem był Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny „Metis” z siedzibą w Katowicach przy ul. Drodzów 21 i 17. Środki przeznaczone na realizację tego zadania wyniosły **4 500 zł**. Zajęcia warsztatowe cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem i zostały wysoko ocenione przez uczestników. Młodzież w trakcie „mini wykładów” oraz prac indywidualnych i zespołowych poszerzyła swoją wiedzę na temat zaburzeń depresyjnych, etiologii tych zaburzeń, ich różnorodności, radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz budowania adekwatnego poczucia swojej wartości.

Projekt „Stawiam na życie” - celem tego zadania realizowanego przez Stowarzyszenie Centrum Szkoleń i Rozwoju Osobistego „MERITUM” było promowanie wśród mieszkańców Katowic, chorych onkologicznie i ich bliskich, aktywnego i zdrowego stylu życia. Projekt „Stawiam na życie” zakładał przeprowadzenie dla dwóch 12-osobowych grup osób chorych onkologicznie i ich bliskich warsztatów psychoonkologicznych (po 35 godzin szkoleniowych dla każdej grupy) oraz druk i dystrybucję plakatów i ulotek promujących zdrowy tryb życia wśród mieszkańców Katowic. W rzeczywistości zrekrutowano 25 osób (o 1 więcej niż zakładano) do udziału w w/w warsztatach. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z założeniami Programu Simontona – przede wszystkim wspierano zdrowe myślenie i decyzje o zdrowych zachowaniach, a także wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Cele w/w projektu były następujące: wzrost poczucia własnej wartości, zwiększenie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w życiu osobistym i społecznym (w tym z chorobą nowotworową), wzrost świadomości uczestników na temat ważności realizacji własnych potrzeb rozwojowych i zdrowotnych wśród uczestników warsztatów, a także promowanie wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych poprzez edukację z zakresu podstaw biologii nowotworów i wpływu równowagi psychicznej na zapobieganie chorobom.

Ponadto przygotowana została publikacja „Stawiam na życie” promująca postawy prozdrowotne poprzez edukację z zakresu podstaw biologii nowotworów i praktyczne ukazanie – dzięki relacjom z przebiegu warsztatów - wpływu równowagi psychicznej na zapobieganie chorobom.

Na wykonanie w/w zadania w 2012 roku przekazano środki w formie dotacji w wysokości **11 400,00 zł** (+14 028 zł środki własne i z innych źródeł).

Działania edukacyjne, promocyjne i szkoleniowe poświęcone promocji i profilaktyce zdrowia realizowane były również poprzez:

Opracowanie, zakup oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych tj. ulotek – informatorów o miejscach pomocy medycznej osobom z problemami w zakresie zdrowia psychicznego, opracowanych na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia dotyczących świadczeniodawców z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz ośrodkach wsparcia znajdujących się na terenie miasta Katowice. Materiały te zawierały szczegółowe informacje dotyczące danych kontaktowych (w tym dokładne adresy oraz numery kontaktowe) oraz zakresu i tematyki działania: Środowiskowych Domów Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Stacjonarnych Oddziałów Szpitalnych, Oddziałów Dziennego Leczenia Zaburzeń Nerwicowych, Oddziałów Dziennych Psychiatrycznych dla Dorosłych, Oddziałów Dziennych Psychiatrycznych Rehabilitacyjnych dla Dzieci i Młodzieży, Oddziałów Dziennych Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych, Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, Oddziałów Stacjonarnych Leczenia Uzależnień, Mieszkania Chronionego oraz ośrodków oferujących m.in. pomoc finansową oraz socjalną, świadczenia psychiatryczne (w tym wizyty domowe), psychoterapię indywidualną i grupową, poradnictwo specjalistyczne w sprawach dotyczących pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom oraz świadczące usługi specjalistyczne na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym m.in. świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu, świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie, porady psychiatryczne w zakresie leczenia zaburzeń lękowych, bezsenności, zaburzeń odżywiania, fobii czy lęku społecznego. Materiały te, w ilości 1 000 sztuk, rozdysponowane zostały m.in. poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Powiatowy Urząd Pracy, Dienne Domy Pomocy Społecznej oraz Środowiskowe Domy Samopomocy. Wydatkowano na ten cel **455,10 zł**. Wykonawcą była drukarnia „Elamed” z siedzibą w Katowicach, przy ul. Roździeńskiego 188.

Współrealizację Kampanii „Co czwarty z nas” – kampanii społecznej organizowanej przez Ministerstwo Zdrowia, mającej na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problemy ochrony zdrowia psychicznego. Rozpowszechniane przez Urząd Miasta Katowice materiały informacyjne (ulotki) miały za zadanie sprzyjanie postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałanie dyskryminacji osób z problemami zdrowia psychicznego.

Na terenie miasta Katowice funkcjonują obecnie 4 Środowiskowe Domy Samopomocy, które zapewniają łącznie 113 miejsc, prowadzonych przez:.

Nazwa i adres		Ilość miejsc
Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Gliwickiej 74	Dla osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym oraz lekkim, przy jednoczesnym występowaniu innych zaburzeń, zwłaszcza neurologicznych, w wieku 18 – 65 lat, będących mieszkańcami Katowic	25
Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Tysiąclecia 41	Dla osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic	34
Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Oswobodzenia 92	Dla osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34
Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	Dla osób upośledzonych umysłowo, będących mieszkańcami Katowic.	20

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586), miasto Katowice przeznaczają na działalności Środowiskowych Domów Samopomocy kwotę stanowiącą iloczyn liczby miejsc w ŚDŚ, liczby miesięcy działalności ŚDS w trakcie 2012 roku, oraz wysokości średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji przypadającej na jednego uczestnika zajęć w ŚDS.

ŚDŚ są placówkami pobytu dziennego przeznaczone dla osób, które z powodu swojej niepełnosprawności mają poważne problemy w życiu codziennym.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem środowiskowe domy samopomocy prowadziły w swoich placówkach m.in.:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, które mają na celu podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do jak najbardziej samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

ŚDS działał, co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie są prowadzone zajęcia z uczestnikami.

Na podstawie art. 10 b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), miasto Katowice przeznaczają na współfinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej kwotę stanowiącą 10% kosztu działalności Warsztatu w 2012 roku. Kwota ta stanowi iloczyn liczby uczestników oraz kwoty 1 644,00 zł przypadającej na 1 uczestnika w skali roku.

Warsztaty Terapii Zajęciowej stanowią wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki stwarzające osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Na terenie miasta Katowice działa obecnie 5 Warsztatów Terapii Zajęciowej, które zapewniają łącznie 160 miejsc, prowadzonych przez:

- Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” - ul. Oswobodzenia 92
- Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. ST. Kostki - ul. Ociepki 8a
- Stowarzyszenie Na Rzecz Niepełnosprawnych SPES - ul. Panewnicka 463
- Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach – Giszowcu – ul. Wojciecha 23
- Stowarzyszenia Wspierania Działań Twórczych UNIKAT – ul. Kotlarza 10b

Są one placówkami pobytu dziennego. Czas trwania zajęć w warsztacie wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo.

Zajęcia prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, przygotowanym dla każdego uczestnika przez Radę Programową Warsztatu.

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc w WTZ
1	WTZ “PROMYK” – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki	40
2	WTZ “Ad Vitam Dignam”	35
3	WTZ SPES	30
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U.	30
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych UNIKAT	25

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wynikającym z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje następujące działania służące poprawie jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi:

- praca socjalna,
- interwencja kryzysowa,
- poradnictwo specjalistyczne,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne) świadczone przez konsultantów Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dot. osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) świadczone przez wykonawców, z którymi zawarto stosowne umowy.

a) Zadania z zakresu pomocy rodzinie realizowane przez MOPS Katowice

- poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta świadczone w ramach systemu pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowiącego część Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych, jak i ich rodzin prowadzone było przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

W roku 2012 udzielono konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego dla 693 osób.

Wskaźnik monitorowania: Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom i rodzinom w zakresie zdrowia psychicznego.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	344
Wartość docelowa na 2015 r.	560
Wartość osiągnięta w 2012 r.	693
Wskaźnik osiągnięty	

- Opracowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i ich rozpowszechnienie wśród mieszkańców Katowic;

W roku ubiegłym rozpowszechniono wśród mieszkańców Katowice 500 ulotek informujących o aktualnych formach wsparcia realizowanych przez MOPS Katowice.

- Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w środowisku skierowanych do osób, które ze względu na stan zdrowia fizycznego lub psychicznego nie są w stanie uczęszczać do Środowiskowego Domu Samopomocy, a nie wymagają leczenia szpitalnego

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były w środowisku zamieszkania osobom ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- a) chorym psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzonym umysłowo,
- c) wykazującym inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Taka forma usług, pozwala na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie. Usługi w miejscu zamieszkania ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wspierania.

Usługami specjalistycznymi objęto również dzieci z autyzmem.

Usługi specjalistyczne (psychologiczne) świadczone były przez specjalistów Centrum Rehabilitacji Społecznej oraz przez wykonawców, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy (pielęgnacyjne).

Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (psychologicznymi)	108
Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (pielęgnacyjnymi)	12

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	96
Wartość docelowa na 2015 r.	120
Wartość osiągnięta w 2012 r.	120
Wskaźnik osiągnięty	

b) Zadania z zakresu zapobiegania uzależnieniom realizowane przez MOPS Katowice

- Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie

Zadania powyższe realizowane były przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Centrum Rehabilitacji Społecznej. W 2012 r. udzielono 493 konsultacje w ramach pomocy osobom

uzależnionym i ich rodzinom, natomiast liczba osób uzależnionych objętych pomocą wynosiła 251.

Wskaźnik monitorowania: Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	143
Wartość docelowa na 2015 r.	200
Wartość osiągnięta w 2012 r.	493
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób uzależnionych objętych pomocą MOPS.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	230
Wartość docelowa na 2015 r.	230
Wartość osiągnięta w 2012 r.	251
Wskaźnik osiągnięty	

Zadania realizowane przez Wydział Edukacji

a) Zadania skierowane do dzieci i młodzieży

Pomoc uczniom w kryzysie:

Szkoły są w posiadaniu opracowanej w 2010 r. Procedury Reagowania w Przypadkach Kryzysu Związanego z Zagrożeniem Życia – Próby Samobójczej/Samobójstwa Ucznia.

Oferta edukacyjna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

6 Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych funkcjonujących w mieście Katowice tj.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1, Nr 2, Nr 3, Nr 5, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przedstawiły oferty usług zawierające także ofertę edukacyjną na rok szkolny 2012/2013, które następnie zostały zamieszczone na stronach internetowych poszczególnych placówek.

Oferta edukacyjna adresowana jest do:

- rodziców i opiekunów,
- dzieci i młodzieży,
- nauczycieli i pedagogów

Do proponowanych działań należą:

- spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów, konsultacje w przypadku trudności emocjonalnych i wychowawczych u dzieci,
- poradnictwo dotyczące aspektów zdrowia psychicznego,
- spotkania konsultacyjne dla rad pedagogicznych (na zaproszenie szkół i przedszkoli),
- prowadzenie warsztatów integracyjnych i psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży na terenie placówek (na zaproszenie szkół i przedszkoli).

2. Program zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym

Cel główny: Przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- zapobieganie oraz powstrzymywanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zapewnienie bezpieczeństwa ofierze i tworzenie warunków kontroli społecznej w sytuacji przemocy domowej,
- wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu w/w problemu,
- przeciwdziałanie rozpadowi rodziny w sytuacjach kryzysu związanego z przemocą domową,
- przeciwdziałanie przemocy i zachowaniom przestępczym w środowisku lokalnym w tym przemocy wewnątrzrodzinnej i rówieśniczej.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

a) Zadania z zakresu pomocy rodzinie realizowane przez MOPS Katowice związane z realizacją celu głównego wykonywane są przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez:

- ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie szkód wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy rodzinie z problemem przemocy,
- udzielanie poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- udzielanie długofalowej, specjalistycznej pomocy osobom i rodzinom w sytuacjach przemocy, usług w formie interwencji kryzysowej, pomocy psychologicznej, wsparcia,
- praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie,

W 2012 r. udzielono pomocy 317 osobom doznającym przemocy, z czego 18 osób stanowiły dzieci.

***Wskaźnik monitorowania:* Liczba osób doznających przemocy korzystających z poradnictwa, pomocy psychologicznej i prawnej, (w tym dzieci).**

Wartość wyjściowa na 2011 r.	244
Wartość docelowa na 2015 r.	480
Wartość osiągnięta w 2012 r.	317
Wskaźnik osiągnięty	

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego wynosiła łącznie: 3 388.

Poniższa tabela obrazuje liczbę wykonanych usług w poszczególnych kategoriach:

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
2326	683	379

Wskaźnik monitorowania: Liczba porad/konsultacji udzielonych ofiarom przemocy.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	1679
Wartość docelowa na 2015 r.	3400
Wartość osiągnięta w 2012 r.	3388
Wskaźnik osiągnięty	

- realizowanie programów pomocy psychologicznej w formule grupowej dla osób doświadczających przemocy,
- inicjowanie grup samopomocowych dla ofiar przemocy,
- realizowanie programu psycho-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc,

Celem zajęć grupowych w formule psychoedukacyjnej organizowanych dla osób doświadczających przemocy domowej, jest uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym. W roku 2012 odbyło się 49 spotkań grupowych w których łącznie uczestniczyło 35 osób.

W siedzibie placówki odbywają się również spotkania dwóch grup samopomocowych, tj. Al.-Anon oraz DDA.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmuje również pomocą osoby stosujące przemoc.

W 2012 r. do placówki zgłosiły się 104 osoby stosujące przemoc, z czego 20 osób wzięło udział w programie psycho-korekcyjnym pt.: „Program edukacyjno-korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc”.

Uczestnicy programu kierowani byli między innymi przez dzielnicowych w ramach procedury „Niebieska Karta” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie.

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, korzystających z pomocy psychologicznej, w tym biorących udział w programie edukacyjno-korekcyjnym.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	47
Wartość docelowa na 2015 r.	60
Wartość osiągnięta w 2012 r.	104
Wskaźnik osiągnięty	

- ochronę ofiar przemocy domowej,
- udzielanie schronienia osobom w sytuacjach przemocy w rodzinie,
- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez podejmowanie działań interwencyjnych.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy, Ośrodek zapewnia schronienie osobom, które ze względu na dotkliwą sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Od kilku lat współpracuje w tym zakresie z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej Dla Rodzin Z Problemem Alkoholowym Śląskiego Stowarzyszenia „AD VITAM DIGNAM” oraz ze Stowarzyszeniem „PO-MOC” Dla Kobiet I Dzieci Im. Marii Niepokalanej.

Ze schronienia w 2012 r. skorzystało łącznie 59 osób (kobiety i dzieci).

Poniższe tabele obrazują udział poszczególnych placówek w realizowaniu w/w formy pomocy:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Dla Rodzin Z Problemem Alkoholowym Śląskiego Stowarzyszenia „AD VITAM DIGNAM”

Liczba osób, które w okresie od I- XII 2012 r. skorzystały ze schronienia	Liczba osobodni wykonanych w okresie od I - XII 2012 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Wykonanie I - XII 2012 r. (w zł)
40	2 815	22	50 787,00

Stowarzyszeniem „PO-MOC” Dla Kobiet I Dzieci Im. Marii Niepokalanej.

Liczba osób, które w okresie od I - XII 2012 r. skorzystały ze schronienia	Liczba osobodni wykonanych w okresie od I - XII 2012 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Wykonanie na dzień 31.12. 2012 r. (w zł)
19	3 676	28	87 045,00

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób korzystających z miejsc schronienia w związku z przemocą w rodzinie.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	59
Wartość docelowa na 2015 r.	100
Wartość osiągnięta w 2012 r.	59
Wskaźnik osiągnięty	

Interwencje są reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są we współpracy pracowników socjalnych z policjantami i lekarzami. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

W 2012 r. zostało podjętych 27 interwencji na rzecz dzieci, w wyniku których dzieci zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w najbliższej rodzinie.

Wskaźnik monitorowania: Liczba interwencji związanych z ochroną dziecka przed przemocą.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	9
Wartość docelowa na 2015 r.	18
Wartość osiągnięta w 2012 r.	27
Wskaźnik osiągnięty	

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do Prokuratury 124 doniesień związanych z podjęciem podejrzenia o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną (art. 207 kk).

Wskaźnik monitorowania: Liczba spraw wszczętych z urzędu – powiadomień organów ścigania art. 207 kk.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	9
Wartość docelowa na 2015 r.	20
Wartość osiągnięta w 2012 r.	124
Wskaźnik osiągnięty	

- doskonalenie strategii i modelu współpracy służb i instytucji w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- współdziałanie służb i instytucji w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wdrożenie pracy metodą Zespołu Interdyscyplinarnego na poziomie strategicznym i grup roboczych- realizacja procedury „Niebieska Karta”.

W 2011 r. powołano **Zespół Interdyscyplinarny d/s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 r. (Zarządzenie Prezydenta Miasta nr 154/2011). W 2012 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice, m.in. w ramach procedury „Niebieskiej Karty” oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę grup roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach.

Wskaźnik monitorowania: Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	2
Wartość docelowa na 2015 r.	2
Wartość osiągnięta w 2012 r.	5
Wskaźnik osiągnięty	

W 2012 roku wypełniono 363 „Niebieskie Karty”. Procedurą powyższą objętych zostało 536 rodzin, natomiast spotkań grup roboczych odbyło się 1 284. W 170 przypadkach zakończono pracę w formule grup roboczych, w 170 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskiej Karty”.

- podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw obywatelskich wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- upowszechnianie ulotek, materiałów informacyjnych, edukacyjnych o zjawisku przemocy domowej, formach pomocy, obowiązujących przepisach,
- organizowanie szkoleń dla przedstawicieli służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy.

W ramach realizacji powyższych zadań:

- W ramach działań nakierowanych na wdrożenie procedury „Niebieskiej Karty” w placówkach oświatowych zorganizowano 3 spotkania informacyjno-szkoleniowe dla pedagogów i psychologów szkolnych, dyrektorów przedszkoli i dyrektorów szkół. Spotkania te odbyły się w styczniu 2012 r.
- Zorganizowano spotkanie szkoleniowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego nt. psychologicznych i prawnych aspektów zjawiska przemocy domowej.

- Zorganizowani w mieście konferencję pt.: „Oczy szeroko otwarte na wołanie o pomoc”, której celem było pozyskanie przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty do realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i współpracy w ramach planowania działań interwencyjnych. W konferencji wzięło udział ok. 160 osób.
- Przeprowadzono Radiu –eM audycję nt. zjawiska przemocy domowej i form interwencji i form pomocy rodzinie z problemem przemocy, upowszechniając informacje nt. Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Zorganizowano spotkanie z lekarzami Centrum Psychiatrii w Katowicach przy ul. Korczaka 27, którego idea była wyjaśnienie celu i zasad uruchamiania i realizacji procedury „Niebieskiej Karty” przez przedstawicieli ochrony zdrowia. W spotkaniu szkoleniowym wzięło udział 50 osób.

W 2012 r. rozpowszechnionych zostało około 5 000 ulotek zawierających informacje o możliwości zgłoszenia się i formach oferowanej pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w sytuacji uwikłania w zjawisko przemocy domowej. Ulotki rozprowadzane były za pośrednictwem spółek i spółdzielni mieszkaniowych oraz administratorów budynków.

Wskaźnik monitorowania: Liczba „Niebieskich Kart” Policji, Pomocy Społecznej lub innych służb.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	197
Wartość docelowa na 2015 r.	330
Wartość osiągnięta w 2012 r.	363
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba zakończonych „Niebieskich Kart” Policji, Pomocy Społecznej lub innych służb.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	15
Wartość docelowa na 2015 r.	25
Wartość osiągnięta w 2012 r.	170
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba rodzin prowadzonych Grupą Roboczą.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	35
Wartość docelowa na 2015 r.	240
Wartość osiągnięta w 2012 r.	536
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba zakończonych spraw prowadzonych Grupą Roboczą.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	1
Wartość docelowa na 2015 r.	25
Wartość osiągnięta w 2012 r.	170
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba spotkań Grup Roboczych.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	13
Wartość docelowa na 2015 r.	800
Wartość osiągnięta w 2012 r.	1284
Wskaźnik osiągnięty	

b) Zadania skierowane do dzieci i młodzieży realizowane przez MOPS Katowice

- opracowanie Miejskiej Strategii dotyczącej kryzysu związanego z zagrożeniem życia, próby samobójczej poprzez opracowanie i upowszechnienie dokumentu - współpraca Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wydziału Edukacji.

W 2011 roku została opracowana strategia postępowania w przypadku zagrożenia życia związanego z próbą samobójczą, w ramach której Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielił w roku 2012 placówkom edukacyjnym związku z kryzysem suicydalnym jednej konsultacji.

Wskaźnik monitorowania: Liczba konsultacji udzielonym pedagogom, nauczycielom i wychowawcom dotyczących kryzysu suicydalnego.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	0
Wartość docelowa na 2015 r.	1
Wartość osiągnięta w 2012 r.	1
Wskaźnik osiągnięty	

Zadania realizowane przez Wydział Edukacji

a) Zadania skierowane do dzieci i młodzieży

Wczesna profilaktyka w zakresie wzmocnienia struktury psychicznej uczniów poprzez realizację programów: „Z bajką bezpieczniej”, „Bezpieczne dziecko – przyjaciel Sznupka”, „Bezpieczny gimnazjalista”, „Bezpieczna młodzież”.

W roku 2012 w programie:

- „Z bajką bezpieczniej” uczestniczyło 12 przedszkoli i 11 szkół podstawowych - razem 23 placówki, w tym Zespół Szkół Specjalnych Nr 6 (szkoła dla dzieci chorych przy Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka).

- „Bezpieczne dziecko – przyjaciel Sznupek” uczestniczyło 41 szkół podstawowych, w tym 6 szkół specjalnych,
- „Bezpieczny gimnazjalista” uczestniczyły 33 gimnazja, w tym 5 szkół specjalnych,
- „Bezpieczna młodzież” uczestniczyło 30 szkół ponadgimnazjalnych.

Profilaktyka zaburzeń odżywiania wśród młodzieży poprzez realizację treści edukacyjnych i profilaktycznych wynikających z podstawy programowej i działań Sieci Szkół Promujących Zdrowie.

Zadanie to jest realizowane w ramach przedmiotów:

- biologia,
 - wychowanie do życia w rodzinie,
- oraz
- lekcji wychowawczych (tzn. godzin do dyspozycji wychowawcy).

Ponadto wszystkie szkoły, każdego roku, wdrażają szkolny program wychowawczy oraz szkolny program profilaktyki, które są opracowywane i dostosowywane do potrzeb środowiska danej placówki i uwzględniają treści związane z promocją zdrowia, zdrowego stylu życia i profilaktyką takich zaburzeń jak np. bulimia i anoreksja.

Kolejny rok z rzędu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach realizowała w katowickich szkołach podstawowych i gimnazjach programy:

- „Dbam o siebie żyję zdrowo”, którego celem jest promocja zdrowego stylu życia w aspekcie psychologicznym. W programie uczestniczyło 20 szkół.
- „Trzymaj Formę”, którego celem jest promocja zdrowego stylu życia w aspekcie prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej. W programie uczestniczyło 25 szkół podstawowych, 21 gimnazjów i 1 przedszkole.

3. Program informacyjno - edukacyjny sprzyjający postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi

Cel główny: Podniesienie świadomości społeczności Katowic w zakresie problemów osób dotkniętych chorobami psychicznymi.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie świadomości społecznej w rozumieniu problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi,
- poprawa jakości życia i integracja społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

a) Zadania z zakresu pomocy rodzinie realizowane przez MOPS Katowice

- włączenie społeczności lokalnej, instytucji i organizacji do programu pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom realizowanego w ramach Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Programu Aktywności Lokalnej na rzecz osób niepełnosprawnych;

- system informacji o miejscach i formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin (ulotki, strona internetowa MOPS)
- szkolenia dla pracowników socjalnych

Informacje dot. systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin znajdują się na stronie internetowej MOPS w zakładkach „Pomoc dla osób zaburzonych psychicznie”, „Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy” oraz „Pomoc dla osób i rodzin z problemem alkoholowym”.

Rozprowadzone zostały również ulotki informujące o miejscach i formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin wydane przez Urząd Miasta Katowice, ulotki informujące o realizacji projektu „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym – Zdrowie – Praca - Sukces” oraz materiały informacyjne w ramach kampanii przeciwdziałania dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi. „Co czwarty z nas”.

Liczba rozprowadzonych ulotek informacyjnych	1000
Liczba przeszkolonych pracowników MOPS w zakresie rozwiązywania problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi	27

Wskaźnik monitorowania: Liczba wydanych ulotek informacyjnych.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	100
Wartość docelowa na 2015 r.	200
Wartość osiągnięta w 2012 r.	1000
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba przeszkolonych pracowników MOPS w zakresie rozwiązywania problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	10
Wartość docelowa na 2015 r.	30
Wartość osiągnięta w 2012 r.	27
Wskaźnik osiągnięty	

b) zadania skierowane do dzieci i młodzieży

- Procedura kierowania dzieci/uczniów do oddziałów integracyjnych.

W roku 2012 kierowanie dzieci/uczniów do grup/klas integracyjnych odbywa się na podstawie procedury opracowanej w grudniu 2010 r. Zgodnie z procedurą spotkanie zespołów konsultacyjnych odbyły się w miesiącu kwietniu. W skład zespołów weszli: pracownik Wydziału Edukacji, dyrektor/wicedyrektor przedszkola/szkoły z oddziałami integracyjnymi, pedagog/psycholog przedszkola/szkoły z oddziałami integracyjnymi, pracownik poradni psychologiczno-pedagogicznej. Skierowania do przedszkoli/szkół z oddziałami integracyjnymi wystawiane są na podstawie konsultacji zespołu do końca kwietnia.

- Upowszechnienie w szkołach z oddziałami integracyjnymi autorskiego programu „Razem w szkole”, dotyczącego integracji w środowisku szkolnym

Program „Razem w szkole” jest stworzony przez pracowników Zespołu Szkół Integracyjnych Nr 1 im. R. Oszka. Jego celem jest stworzenie optymalnych warunków edukacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych, służących pełnemu rozwojowi psychicznemu, społecznemu i intelektualnemu wszystkich uczniów szkoły.

W ZSI Nr 1 program ten jest kontynuowany w roku szkolnym 2012/2013.

W związku z realizacją zadania: Upowszechnienie w szkołach z oddziałami integracyjnymi autorskiego programu „Razem w szkole” w czerwcu 2012 r. odbyło się szkolenie dla psychologów i pedagogów, pracujących w szkołach z oddziałami integracyjnymi.

- Psychoedukacja dla rodziców – przybliżanie problemów i osvajanie z nimi poprzez edukację w ramach zebrań szkolnych z rodzicami.

W związku z realizacją powyższego zadania, na początku roku, we współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i powołanym w mieście Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zorganizowano konferencję dla dyrektorów szkół i przedszkoli nt. stosowania procedury ”Niebieskie Karty”.

4. Program poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej

Cel główny: Rozwijanie i podtrzymywanie u osób z zaburzeniami psychicznymi umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- poprawa funkcjonowania społecznego, aktywizacja społeczna, integracja ze środowiskiem lokalnym.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- a) Wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w środowisku zamieszkania poprzez:
- pracę socjalną
 - Poradnictwo Specjalistyczne
 - Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze (pielęgnacyjne)
 - Specjalistyczne Usługi opiekuńcze (psychologiczne)
 - Środowiskowe Domy Samopomocy

Praca socjalna nakierowana jest na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczenia, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we

wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin objętych wsparciem	821
---	-----

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych jak i ich rodzin prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom i rodzinom w zakresie zdrowia psychicznego (ilość osób)	693
---	-----

Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne) świadczone były przez Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego (jednostkę organizacyjną Ośrodka).

W ramach usług specjalistycznych w roku 2012 udzielono wsparcia 108 osobom, w tym pomocą tą objęto również niepełnosprawne dzieci, w szczególności dzieci z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami rozwoju.

Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (psychologicznymi)	108
--	-----

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych (pielęgnacyjnych) polega w głównej mierze na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi, wymaga odpowiedniego (specjalistycznego) przygotowania opiekunów do świadczenia tego typu usług.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są przez wykonawców, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy. W 2012 r. realizatorem usług był Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna.

Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (pielęgnacyjnymi)	12
---	----

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone są do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiąganym między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. W okresie sprawozdawczym klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystali z usług proponowanych przez Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

- Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach
- Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74a w Katowicach
- Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób upośledzonych umysłowo przy ul. Brata Alberta 4.

- b) Wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzenie pracowni rozwoju twórczego.

Klienci Centrum Rehabilitacji Społecznej mają możliwość udziału w spotkaniach grupy wsparcia prowadzonej przez konsultanta oraz udziału w zajęciach pracowni terapii zajęciowej „Twórcy sztuki” realizowanej w ramach projektu autorskiego zatrudnionej na umowę zlecenie terapeutki zajęciowej.

W spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyły osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku zamieszkania oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy było zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 12 osób.

Liczba osób korzystających z projektów samopomocowych	12
---	----

W zajęciach pracowni terapii zajęciowej „Twórcy sztuki” uczestniczyło 20 osób. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

- c) Zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego poprzez organizacja i finansowanie specjalistyczne usługi opiekuńcze, finansowanie usług świadczonych przez środowiskowe domy Samopomocy.
- d) Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie poprzez świadczenie usług specjalistycznych; interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne, prowadzenie szkoleń dla pracowników socjalnych, tworzenie i realizacja programów pracy socjalnej i terapeutycznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi, szkolenie praktykantów.

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje celowe).

Liczba zrealizowanych programów pracy socjalnej i terapeutycznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi	2
Liczba przeszkolonych pracowników MOPS w zakresie rozwiązywania problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi	27

- e) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w podejmowaniu działań zmierzających do eliminowania ograniczeń związanych z funkcjonowaniem społecznym osoby zaburzonej psychicznie oraz jej społecznemu wykluczeniu.

W trakcie prowadzenia działań wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi podjęto współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta Katowice tj.;

- Stowarzyszeniem „AD VITAM DIGNAM”
- Stowarzyszeniem Działającym na Rzecz Osób Chorych Psychicznie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"
- Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego

Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie eliminowania ograniczeń związanych z funkcjonowaniem społecznym osoby zaburzonej psychicznie oraz jej społecznemu wykluczeniu	3
---	---

W okresie od 01.08.2012 r. do 31.12.2012 r Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach Wspólnie z pracownikami Instytutu Współpracy i Partnerstwa Lokalnego oraz Śląskiego Stowarzyszenia Ad Vitam Dignam, realizował projekt ”Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym – Zdrowie – Praca – Sukces”, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w którym wzięło udział 20 osób.

Celem głównym projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie Miasta Katowice i Mysłowice do sierpnia 2014 roku.

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin objętych wsparciem.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	478
Wartość docelowa na 2015 r.	580
Wartość osiągnięta w 2012 r.	821
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób korzystających z projektów samopomocowych.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	14
Wartość docelowa na 2015 r.	20
Wartość osiągnięta w 2012 r.	12
Wskaźnik nie został osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom i rodzinom w zakresie zdrowia psychicznego.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	344
Wartość docelowa na 2015 r.	560
Wartość osiągnięta w 2012 r.	693
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (psychologicznymi)

Wartość wyjściowa na 2011 r.	96
Wartość docelowa na 2015 r.	120
Wartość osiągnięta w 2012 r.	108
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (pielęgniawnymi)

Wartość wyjściowa na 2011 r.	10
Wartość docelowa na 2015 r.	12
Wartość osiągnięta w 2012 r.	12
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie eliminowania ograniczeń związanych z funkcjonowaniem społecznym osoby zaburzonej psychicznie oraz jej społecznemu wykluczeniu.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	3
Wartość docelowa na 2015 r.	4
Wartość osiągnięta w 2012 r.	3
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba zrealizowanych programów pracy socjalnej i terapeutycznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	1
Wartość docelowa na 2015 r.	2
Wartość osiągnięta w 2012 r.	2
Wskaźnik osiągnięty	

Wskaźnik monitorowania: Liczba przeszkolonych praktykantów.

Wartość wyjściowa na 2011 r.	3
Wartość docelowa na 2015 r.	5
Wartość osiągnięta w 2012 r.	27
Wskaźnik osiągnięty	

5. Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości Społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi

Cel ogólny: przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do podejmowania aktywności zawodowej.

Cel szczegółowy: zastosowanie usług i instrumentów rynku pracy wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi w zakresie wejścia lub powrotu na rynek pracy.

Zadania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy:

W celu ułatwienia osobom z zaburzeniami psychicznymi podjęcia aktywności zawodowej – Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach w ramach „Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015” realizował w 2012 r. zadania w zakresie:

- a) Poradnictwa zawodowego
- b) Pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy
- c) Pośrednictwa pracy.

a) Poradnictwo zawodowe obejmowało indywidualne porady zawodowe, w trakcie których osoby z zaburzeniami psychicznymi otrzymywały:

- wsparcie doradcze w dokonaniu bilansu swoich kwalifikacji i doświadczeń zawodowych oraz ustaleniu możliwego obszaru poszukiwanego zatrudnienia

- wsparcie informacyjne związane z zaznajomieniem beneficjentów programu (w zależności od określonego problemu zawodowego) z możliwościami podniesienia lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w formach szkolnych lub pozaszkolnych, a także z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy.

b) Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy polegała na umożliwieniu odbiorcom programu poznania technik poszukiwania pracy i źródeł informacji o wolnych miejscach pracy oraz nabycia wiedzy i umiejętności związanych z rynkiem pracy, w szczególności w zakresie przygotowania się do udziału w rozmowie z potencjalnym pracodawcą oraz prawidłowego sporządzenia dokumentów aplikacyjnych w odpowiedzi na konkretną ofertę pracy.

c) Pośrednictwo pracy.

Działania pośrednictwa pracy koncentrowały się na:

- dokonaniu właściwego doboru ofert pracy pozostających w dyspozycji PUP - Katowice do osób objętych programem w aspekcie ich potrzeb oraz indywidualnych możliwości zawodowych i zdrowotnych
- rozeznaniu możliwości zatrudnieniowych w/w grupy osób wśród potencjalnych pracodawców z otwartego i chronionego rynku pracy.

W ramach realizacji w/w zadań w roku 2012 objęto usługami rynku pracy tj. poradnictwem zawodowym, pomocą w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz pośrednictwem pracy ogółem 88 osób z zaburzeniami psychicznymi spośród 117 zarejestrowanych wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

Z ogólnej liczby 88 osób, do których skierowano program:

- 66 osób objęto indywidualnym poradnictwem zawodowym
- 2 osoby uczestniczyły w zajęciach aktywizacyjnych z zakresu sporządzenia dokumentów aplikacyjnych i strategii poszukiwania pracy
- 11 osób skorzystało z pomocy doradczej w zakresie uzyskania informacji o rynku pracy, zawodach i wymaganiach kwalifikacyjnych pracodawców na poszczególne stanowiska pracy
- 9 osób wzięło udział w indywidualnych konsultacjach z Liderem Klubu Pracy dotyczących przygotowania dokumentów aplikacyjnych.

W ramach usługi pośrednictwa pracy, propozycje pracy przedstawiono 79 osobom, które spełniły kryteria kwalifikacyjne podane przez pracodawcę w ofercie.

W wyniku podjętych zintegrowanych działań z zakresu poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy spośród 88 beneficjentów objętych programem pracę podjęło 19 osób (co stanowi 21,6 % w stosunku do ogółu osób uczestniczących w programie).

W okresie sprawozdawczym pośrednicy pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach nawiązali kontakty z 8 zakładami pracy, które wyraziły zainteresowanie aktywizacją zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi.

Osoby uczestniczące w programie otrzymywały informację o możliwości udziału w projekcie pn. "Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie – Praca - Sukces" realizowanym przez Stowarzyszenie Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego (Lider projektu) oraz partnerów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam. Głównym celem projektu jest utworzenie Klubu Integracji Społecznej, w ramach którego 40 bezrobotnych osób niepełnosprawnych (22 kobiety i 18 mężczyzn) z terenu Katowic i Mysłowic otrzyma kompleksową pomoc umożliwiającą readaptację zawodową i społeczną poprzez stworzenie równych szans dostępu do rynku pracy. Cel ten ma zostać osiągnięty dzięki wsparciu zdolności osób biorących udział w projekcie w zakresie przystosowania się do funkcjonowania w środowisku zawodowym i społecznym poprzez m.in. zdobycie umiejętności związanych z efektywnym poszukiwaniem pracy, uzyskanie nowych kompetencji zawodowych w ramach kursów/szkoleń oraz doświadczenia zawodowego w ramach płatnych staży. Docelowo w efekcie podjętych działań projekt ma umożliwić jego uczestnikom podjęcie zatrudnienia. Pierwszy etap rekrutacji osób do projektu obejmował okres od 01 sierpnia 2012 r. do 31 października 2012 r., drugi przewidziany jest na luty 2013 r.

Zadanie w zakresie zwiększania dostępności do rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi realizowano w 2012 r. podczas spotkań z doradcą zawodowym, liderem klubu pracy oraz pośrednikiem pracy, jak również podczas zorganizowanego przez Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach w dniu 20 czerwca 2012 r. Dnia Otwartego pn. „W drodze do zatrudnienia” skierowanego do osób

z niepełnosprawnością oraz pracodawców. Jego głównym celem było zaznajomienie uczestników z problematyką poszukiwania pracy oraz zatrudniania osób z niepełnosprawnością na otwartym oraz chronionym rynku pracy. Dzień Otwarty odbył się pod patronatem Pana Marka Plury - Posła na Sejm RP oraz Przewodniczącego Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Pana Tomasza Jakubca Przewodniczącego Rady Wojewódzkiej Śląskiego Oddziału Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych. W ramach programu zmiany w polskim ustawodawstwie wspierające pozycję osób z niepełnosprawnością na rynku pracy przedstawił Poseł na Sejm RP Pan Marek Plura. Zadania Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnością omówił Pan Tomasz Jakubiec - Przewodniczący Rady Wojewódzkiej Śląskiego Oddziału POPON. Natomiast przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy tj. Liderzy Klubu Pracy przeprowadzili prelekcje związane ze strategią poszukiwania pracy, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej z potencjalnym pracodawcą oraz prawidłowego sporządzania własnej wizytówki zawodowej w formie dokumentów aplikacyjnych. Uczestnicy Dnia Otwartego mieli również możliwość udziału w konsultacjach indywidualnych z prelegentami na temat zagadnień ujętych w programie. Organizacja Dnia Otwartego pn. „W drodze do zatrudnienia” okazała się w opinii odbiorców cenną inicjatywą. Była bowiem okazją do uzyskania wielu informacji przydatnych dla osób z niepełnosprawnością (w tym chorych psychicznie) na etapie poszukiwania zatrudnienia, jak i dla pracodawców - w zakresie prawnych aspektów wspierania aktywności zawodowej w/w osób.

Kolejnym działaniem podjętym przez tut. Urząd Pracy w ramach akcji informacyjnej mającej na celu promocję wśród pracodawców idei zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi była organizacja w dniu 10 grudnia 2012 r. Dnia Otwartego, podczas którego zaplanowano bezpłatne szkolenie na temat organizacji stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami. Do udziału zaproszono 20 pracodawców z terenu miasta Katowice zatrudniających osoby niepełnosprawne. Szkolenie przeprowadził przedstawiciel Państwowej Inspekcji Pracy w Katowicach. W szkoleniu uczestniczyło 8 pracodawców. Każdy uczestnik szkolenia otrzymał pocztą elektroniczną materiały przygotowane przez prelegenta. Tematyka szkolenia zrealizowanego w grudniu 2012 r. dostosowana została do potrzeb zgłoszonych przez przedstawicieli zakładów pracy obecnych na spotkaniu informacyjno-doradczym, które odbyło się w listopadzie 2011 r. w ramach „Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015”.

Zadania wymienione w programie realizowane były przez Urząd Pracy w okresie sprawozdawczym bezkosztowo. Środki finansowe z budżetu przeznaczono jedynie na realizację w roku 2012 r. Dni Otwartych. Wysokość środków zaangażowanych wyniosła ogółem 150,79 zł. zgodnie z art.4 pkt.8 ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Podana kwota została wydatkowana na skromny poczęstunek tj. zakup kawy, herbaty, wody mineralnej, ciasteczek. Poczęstunek został przygotowany dla zaproszonych gości tj. prelegentów oraz odbiorców Dni Otwartych, czyli osób z niepełnosprawnością oraz pracodawców.

